

Kommunstyrelsen
Remissvar 2025-05-05

**Regeringskansliet-
Finansdepartementet**

Vår beteckning:
KS 2025/84
Er beteckning:
Fi2025/00457

Yttrande på remiss AI-kommissionens färdplan för Sverige (SOU 2025:12)

Ärendebeskrivning

Hammarö kommun har beretts möjlighet att svara på Finansdepartementets betänkande AI-kommissionens Färdplan för Sverige (SOU 2025:12). Kommunens synpunkter redovisas nedan.

Hammarös synpunkter

Övergripande ställningstagande

Hammarö kommun ställer sig i huvudsak mycket positiv till AI-kommissionens färdplan och dess förslag som syftar till att stärka ekosystemet runt AI. Kommunen delar kommissionens analys att en bred och kompletterande uppsättning åtgärder krävs för att AI ska kunna utvecklas och implementeras på ett framgångsrikt och säkert sätt. Kommunen instämmer i att ett tydligt politiskt ledarskap med ansvar för färdriktning, strategisk planering och samordning är en grundläggande förutsättning för framgång.

OSL och skyddet för personlig integritet (sid. 72-74)

Hammarö kommun är positiv till att regeringen utreder möjligheten att förändra logiken i offentlighets- och sekretesslagens bestämmelser i syfte att möjliggöra ett ökat informationsutbyte och datadriven utveckling. Detta så att huvudregeln är att det inte råder sekretess till skydd för enskilda mellan myndigheter och mellan självständiga verksamhetsgrenar inom en myndighet. Kommunen stödjer även att en översyn görs av Sveriges tillämpning av dataskyddsförordningen (GDPR) för att säkerställa en balanserad avvägning mellan innovation och integritet. Kommunen ställer sig även bakom förslaget att ny reglering alltid ska bedömas utifrån hur väl den stödjer digitalisering i offentlig sektor och att detta krav ska framgå av förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Bättre styrning och tillgänglighet för offentliga data (sid. 75)

Hammarö kommun avstyrker förslaget att införa en ny författning som ställer krav på modern datahantering för offentliga aktörer, inklusive krav på att upprätta en dataplan. Även om intentionen är god, anser kommunen att en sådan reglering riskerar att skapa onödig administrativ belastning, särskilt betungande för mindre kommuner. Fokus bör i stället ligga på att erbjuda stöd, incitament och samordning för att höja den digitala mognaden i hela den offentliga sektorn.

AI-verkstad, AI-insatsstyrka och anslutningsstöd (sid. 99-100)

Hammarö kommun delar kommissionens analys att offentlig sektor behöver en gemensam AI-infrastruktur för att kunna experimentera med, utveckla och driftsätta AI-lösningar tillsammans. När enskilda offentliga aktörer är hänvisade till egna initiativ skapas en fragmenterad digital miljö där säkerhet, kvalitet och tillgänglighet i de digitala tjänsterna kan variera kraftigt, mellan statliga myndigheter och mellan kommuner och regioner i landet. Att satsa på en gemensam kärninfrastruktur bidrar till mer likvärdiga förutsättningar för medborgare att få likvärdig service, oavsett vilken myndighet man vänder sig till eller var i landet man bor. Kommunen ställer sig därför bakom förslaget att etablera en AI-verkstad. Kommunen stödjer även förslagen om en AI-insatsstyrka och anslutningsstöd.

För att fördelarna med AI-teknologin ska komma hela Sveriges befolkning till del på ett jämlikt sätt, anser Hammarö kommun att det är nödvändigt att särskild hänsyn tas till kommunernas och regionernas olika förutsättningar, inklusive teknisk kapacitet och resurser. Det är positivt att AI-verkstaden föreslås vara frivillig och kostnadsfri under de fem första åren. Kommunen ser dock anledning att överväga en förlängning av denna period för att undanröja hinder för framför allt mindre kommuner att kunna delta även på längre sikt.

För att göra AI-verkstaden relevant och ändamålsenlig för kommunal sektor är det avgörande att kommunrepresentanter inkluderas i utvecklingsfasen. Detta inkluderar arbete med verktyg, vägledningar och gränssnitt. Kommunal representation bör spegla variationen i sektorn, med deltagande från både små och stora kommuner med olika grad av digital mognad. Att kommunal kompetens inkluderas är även av central vikt när det gäller rekryteringen till insatsstyrkan.

Det är positivt att Skatteverket och Försäkringskassan föreslås som ansvariga myndigheter för AI-verkstaden, givet deras omfattande erfarenhet av digitalisering. Samtidigt vill Hammarö kommun understryka vikten av att detta ansvar kombineras med strukturerad dialog och samverkan med kommunsektorn, så att kommuner ges reellt inflytande över AI-verkstadens inriktning, prioriteringar och vidareutveckling.

Långsiktig styrning och möjliggörande regelverk (sid. 104)

Hammarö kommun tillstyrker kommissionens förslag att regeringen genomför en

översyn av de regelverk som styr offentlig verksamhet i syfte att anpassa dem till en digital transformation med hög grad av AI. Dagens rättsliga ramverk är i flera avseenden utformat för en analog kontext och kan i sin nuvarande form bromsa nödvändig teknikutveckling.

Vägledningar, regulatorisk sandlåda, rådgivningskompetens (sid. 133)

Hammarö kommun instämmer i att regelverk såsom dataskyddsförordningen (GDPR) ofta upplevs som hinder i digitaliseringsarbetet. Kommunen noterar också en utbredd osäkerhet bland statliga myndigheter i deras vägledninguppdrag gentemot kommunal verksamhet, vilket ytterligare försvårar utveckling och införande av nya digitala lösningar.

Kommunen stödjer därför kommissionens förslag att Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) får ett särskilt spår inom sin regulatoriska sandlåda riktat mot offentlig sektor, och att Myndigheten för digital förvaltning (Digg) inom ramen för AI-verkstanen får ett utökat uppdrag att ge rådgivningsstöd till offentliga aktörer i frågor som rör AI-användning.

Hammarö kommun vill dock understryka att behovet av statliga initiativ för att stödja kommunernas kompetensutveckling är ännu mer omfattande än vad färdplanens förslag ger uttryck för. För att AI ska kunna tillämpas på ett effektivt, rättssäkert och jämlikt sätt krävs att medarbetare i kommunal verksamhet har tillgång till både grundläggande och fördjupad kunskap om tekniken, dess möjligheter och risker. Det handlar både om teknisk förståelse och om förmåga att tillämpa AI-lösningar inom exempelvis socialtjänst, utbildning, samhällsbyggnad och förvaltning. Att staten samordnar sådana utbildningsinsatser är nödvändigt så att även mindre kommuner ges reell möjlighet att delta och utvecklas i takt med den tekniska utvecklingen.

Övrigt

Sammanfattningsvis ser Hammarö kommun stor potential i färdplanens förslag och stödjer ambitionen att bygga ett nationellt AI-ekosystem där även mindre aktörer får goda förutsättningar att delta. Kommunen instämmer i bedömningen att förslagen är avgörande för att stärka Sveriges AI-ekosystem och att de föreslagna kostnaderna bör ses som långsiktiga investeringar med potential att ge betydande samhällsekonomisk avkastning.

Nollalternativet – det vill säga att inte vidta samlade åtgärder – är enligt kommunens bedömning inte hållbart. En fortsatt fragmenterad styrning av AI-utvecklingen riskerar att leda till ojämna förutsättningar och bristande samordning mellan olika aktörer. För att säkerställa att AI-teknikens fördelar kommer hela befolkningen till del på ett jämlikt och rättssäkert sätt krävs ett tydligt nationellt ledarskap. Kommunen delar uppfattningen att de föreslagna åtgärderna bör implementeras skyndsamt, i syfte att stärka Sveriges kapacitet för innovation och digital samhällsutveckling.

Solweig Gard (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Caroline Depui
Kommundirektör

KS § 153

2025/84

1.1.7

Yttrande på remiss SOU 2025:12 AI-kommissionens färdplan för Sverige**Kommunstyrelsens beslut**

Kommunstyrelsen godkänner förvaltningens yttrande på remiss SOU 2025:12 AI-kommissionens Färdplan för Sverige.

Sammanfattning

Regeringen har remitterat slutbetänkandet SOU 2025:12 AI-kommissionens Färdplan för Sverige för yttrande. Färdplanen innehåller ett omfattande förslag till nationell strategi för utveckling och användning av artificiell intelligens (AI), med särskilt fokus på samordning, infrastruktur, kompetensförsörjning och offentlig sektor. Kommunstyrelsens förvaltning har berett ärendet och upprättat ett förslag på yttrande. I yttrandet framgår att kommunen i stort ställer sig mycket positiv till kommissionens förslag samt att kommunen vill understryka vikten av att inkludera kommunsektorn i utvecklingsarbetet.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-05-12 § 109

Nämndservice tjänsteskrivelse 2025-05-05

Yttrande på remiss SOU 2025:12 AI-kommissionens Färdplan för Sverige, 2025-05-05

Remiss SOU 2025:12 Färdplan för Sverige (bifogas ej utan går att ta del av på regeringens webbsida: [AI-kommissionens Färdplan för Sverige - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/om-regeringen/utredningar-och-utskott/ai-kommissionens-fardplan-for-sverige))

Beslutet skickas till

Finansdepartementet